

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 18162
Tarih : 20.05.2026

44930

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Sağlık Bakanı Kemal MEMİŞOĞLU tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim. Saygılarımla.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Balıkesir ili Bigadiç ilçesinde, Eti Maden İşletmelerine ait bor madeni sahası (İskele Mahallesi Merkezli) ve çevresinde yürütülen bilimsel bir araştırma, madencilik faaliyetlerinin içme suyu kaynakları üzerinde ciddi ve hayati riskler oluşturduğunu ortaya koymuştur. Balıkesir Üniversitesi'nden bilim insanları tarafından yapılan ve uluslararası saygın bir bilimsel dergide yayımlanan 2026 tarihli "Madencilik Sahalarına Yakınlığın Pb, Hg, Cd ve As ile Su Kirliliği Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi (Assessing the Influence of Proximity to Mining Sites on Water Contamination by Pb, Hg, Cd, and As)" adlı çalışmada, özellikle madene yakınlığı 0-5 Km ve 5-15 Km.uzaklıkta bulunan bölgelerdeki içme suyu kaynaklarında cıva, kadminyum ve arsenik kaynaklı ağır metal kirliliğinin, Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen güvenli sınırların katbekat üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, madene 0-5 km mesafedeki su kaynaklarında arsenik oranı güvenli limitin yaklaşık 125 katına ulaşmaktadır. Aynı şekilde kadmium ve cıva gibi son derece toksik ağır metallerin de sınır değerlerin çok üzerinde olduğu belirlenmiştir. Bu durum, bölgede yaşayan yurttaşların, bitkilerin ve hayvanların uzun süreli ve kronik zehirlenme riskiyle karşı karşıya olduğunu göstermektedir.

Bilim insanları, söz konusu kirliliğin doğrudan madencilik faaliyetleriyle ilişkili olduğunu ortaya koyarken, acil önlem alınmaması halinde telafisi mümkün olmayan sağlık ve ekolojik sonuçların doğabileceği konusunda yetkilileri uyarmaktadır.

Aynı bilim insanları tarafından hazırlanan 1999 yılına ait “Bor Madeni Havzalarında Üretilen Bazı Gıdalarda Bor Miktarlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma” adlı araştırmada Bigadiç ilçesinde bulunan Eti Maden İşletmelerine ait bor madeninin yakınında bulunan İskele, Osmanca, Yeniköy, Bademli ve Hisarcık mahallelerinde üretilen gıdalardan örnekler toplanılmış ve gıdalardaki bor miktarı ölçülmüştür. Turp, yulaf, kuru fasulye, ham vişne, ham armut, arpa, taze soğan, erik, incir, taze fasulye, ham elma, ham kabak, lahana, yonca ve haşhaş tohumları, siyah üzüm, nar, vişne gibi bir çok gıdada bor miktarı olması gereken limit değerlerden çok yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca 1988 yılında yayınlanan Çevre Bakanlığı Su Kirliliği Kontral Yönetmeliği’nde içme suları için verilen bor limitinin İskele, Osmancık ve Seyitgazi Mahallelerinde üst limiti oldukça aştığı tespit edilmiştir.

2025 tarihli “Yerel Halkın Gözünden Bigadiç’teki (Balıkesir) Bor Madeni İşletmeciliği’nin Neden Olduğu Sorunlar” adlı Çamköy, İskeleköy ve Yeniköy’de yapılan araştırmaya katılan yerli katılımcılar tarafından da defalarca bor faaliyetlerinin tarımdaki verimi düşürmesi ve ürün değişikliğine yol açmış olması vurgulanmıştır.

Bu bağlamda;

1. Ağır metal kirliliğine maruz kalan bölgelerde halk sağlığını izlemeye yönelik herhangi bir epidemiyolojik çalışma yapılmış mıdır?
2. Bigadiç ilçesinde görülen en sık hastalık ve kanser türü hangisidir?
3. Bigadiç ilçesinde son 30 yılda bor ve/veya ağır metal zehirlenmesi yaşanmış mıdır? Yaşanmış ise ne sıklıkla ve kaç defa? Vakaların kaçını Yeniköy, Osmancık, İskeleköy, Çamköy ve Seyitgazi mahallelerindendir?
4. Bigadiç ilçesi Yeniköy, Osmancık, İskeleköy, Çamköy ve Seyitgazi mahallelerinde kanser vakaları mevcut mudur? Mevcut ise hangi türler mevcuttur?
5. Bigadiç ilçesinde ve Yeniköy, Osmancık, İskeleköy, Çamköy ve Seyitgazi mahallelerinde içme suyu kalitesi düzenli olarak takip edilmekte midir? Takip edilmekte ise yasal limitlerin üstüne sonuçlar çıkmakta mıdır?
6. Bigadiç ilçesinde, Eti Maden İşletmelerinin bulunduğu alanlarda yaşayan yurttaşlar ve madende çalışan işçiler düzenli olarak sağlık taramasına tutulmakta mıdır?
7. Bigadiç Eti Maden İşletmelerine ait bor madeni faaliyetleri için tarafınızdan görüş talep edilmiş midir?